

Τα ευρήματα του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου για τις χρηματοδοτήσεις της ΕΕ προς τις ΜΚΟ (Ειδική Έκθεση 35/2018)

Δημήτριος Β. Σκιαδάς, MJur, PhD
Καθηγητής Ευρωπαϊκής Διακυβέρνησης
Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας



Έδρα JEAN MONNET
Δημοσιονομική Διακυβέρνηση της ΕΕ
και Έλεγχος

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



Τι είναι οι ΜΚΟ;

- Μολονότι ο όρος «ΜΚΟ» χρησιμοποιείται ευρέως, **δεν υπάρχει ένας γενικώς αποδεκτός ορισμός της έννοιας** σε διεθνές επίπεδο.
- Σε επίπεδο κρατών μελών της ΕΕ **χρησιμοποιούνται δυο (2) κριτήρια**: η **νομική μορφή** της οργάνωσης και η **φύση των δραστηριοτήτων** της.
- **Βασικά εννοιολογικά στοιχεία** κατά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (COM(1997) 241):
 - 1) εθελοντικές οργανώσεις με επίσημη ή θεσμική οντότητα,
 - 2) μη κερδοσκοπικές,
 - 3) ανεξάρτητες από κυβερνήσεις και άλλες δημόσιες αρχές,
 - 4) διοικούνται κατά τρόπο «ανιδιοτελή», και
 - 5) οι δραστηριότητές τους στοχεύουν, τουλάχιστον εν μέρει, στην προώθηση του δημόσιου συμφέροντος.
- **Διάκριση ΜΚΟ και ΟΚΠ (Οργανώσεις Κοινωνίας Πολιτών)**: οι όροι «ΜΚΟ» και «ΟΚΠ» χρησιμοποιούνται συχνά αδιακρίτως αλλά **οι ΜΚΟ αποτελούν υποσύνολο των ΟΚΠ**. Οι ΟΚΠ περιλαμβάνουν π.χ. ΜΚΟ, τοπικές οργανώσεις, οργανώσεις με βάση την πίστη, ιδρύματα, ερευνητικά ιδρύματα, συνεταιρισμούς, επαγγελματικές και επιχειρηματικές οργανώσεις.

Χρηματοδοτική Σχέση ΕΕ-ΜΚΟ

- Οι ΜΚΟ εισπράττουν κονδύλια της ΕΕ είτε (κατά κύριο λόγο) όταν ενεργούν **ως φορείς υλοποίησης προγραμμάτων και έργων εξ ονόματος της Επιτροπής**, είτε **ως τελικοί δικαιούχοι δράσεων της ΕΕ**, π.χ. σε προγράμματα ενίσχυσης της κοινωνίας των πολιτών.
- Τα δεσμευμένα κονδύλια προς διάθεση μέσω ΜΚΟ ανήλθαν σε **11,3 δισ. ευρώ την περίοδο 2014-2017** – βλ. Γράφημα 1

Γράφημα 1 – Κονδύλια της ΕΕ για τα οποία αναλήφθηκε δέσμευση προς διάθεση σε ΜΚΟ την περίοδο 2014-2017, βάσει του λογιστικού συστήματος της Επιτροπής

Τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) και Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης	Ποσά για τα οποία αναλήφθηκε δέσμευση υπέρ ΜΚΟ Περίοδος: 2014-2017 (σε εκατ. ευρώ)	Σύνολο ποσών για τα οποία αναλήφθηκε δέσμευση Περίοδος: 2014-2017 (σε εκατ. ευρώ)	Ποσοστό των ποσών για τα οποία αναλήφθηκε δέσμευση υπέρ ΜΚΟ
1.1 Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη/Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση	4 032	79 909	5,05 %
1.2 Έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη/Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	19	209 214	0,01 %
2 Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι	248	241 044	0,10 %
3 Ασφάλεια και ιθαγένεια	350	12 793	2,74 %
4 Η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας	5 448	40 978	13,29 %
- Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης	1 217	17 833	6,82 %
Σύνολο	11 314	601 771	1,88 %

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρασχέθηκαν από τη ΓΔ Προϋπολογισμού.

- Το μεγαλύτερο μέρος των κονδυλίων που διατίθενται σε ΜΚΟ προορίζονται για την **εξωτερική δράση της ΕΕ** (φορείς χρηματοδότησης: οι αρμόδιες ΓΔ της Επιτροπής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης) - βλ. Γράφημα 2.

Γράφημα 2 – Κονδύλια για τα οποία αναλήφθηκε δέσμευση προς διάθεση σε ΜΚΟ, ανά υπηρεσία της Επιτροπής, την περίοδο 2014-2017

Υπηρεσίες της Επιτροπής	Ποσά για τα οποία αναλήφθηκε δέσμευση υπέρ ΜΚΟ Περίοδος: 2014-2017 (σε εκατ. ευρώ)
ΓΔ Ευρωπαϊκής Πολιτικής Προστασίας και Επιχειρήσεων Ανθρωπιστικής Βοήθειας	2 904
ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης	2 768
ΓΔ Έρευνας και Καινοτομίας	884
ΓΔ Εκπαίδευσης Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού	875
ERCEA	824
ΓΔ Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας και Διαπραγματεύσεων για τη Διεύρυνση	783
REA	452
ΑΛΛΗ*	1 824
Σύνολο	11 314
ΓΔ Επικοινωνιακών Δικτύων, Περιεχομένου και Τεχνολογιών, IEEA, INEA, Υπηρεσία Μέσων Εξωτερικής Πολιτικής, EACEA, ΓΔ Περιβάλλοντος, ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης, ΓΔ Δικαιοσύνης και Καταναλωτών, ΓΔ Ανάπτυξης, ΓΔ Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων, ΓΔ Ενέργειας, PHEA, ΓΔ Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και Ένωσης Κεφαλαιαγορών, άλλες	

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρασχέθηκαν από τη ΓΔ Προϋπολογισμού.

Κριτήριο ελέγχου: Διαφάνεια

- Διαφάνεια (ως αρχή προϋπολογισμού της ΕΕ):
- Η Ευρ. Επιτροπή πρέπει να **γνωστοποιεί, με κατάλληλο τρόπο και εγκαίρως, πληροφορίες για τους αποδέκτες των κονδυλίων της ΕΕ**, μεταξύ άλλων και στις περιπτώσεις που με τα κονδύλια αυτά στηρίζονται δράσεις υλοποιούμενες από ΜΚΟ.
- Υπό ευρύτερη προοπτική, **η διαφάνεια πρέπει να καλύπτει το σύνολο της διαδικασίας και όλα τα στάδια της υλοποίησης**, από την επιλογή των δράσεων που θα υλοποιηθούν οι ΜΚΟ έως τη συλλογή και τη γνωστοποίηση πληροφοριών για τις δράσεις αυτές.
- **Ειδικά για τις εξωτερικές δράσεις**, η βελτίωση της διαφάνειας μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων **διευκολύνει επίσης τον συντονισμό των χορηγών βοήθειας**, καθώς και τη **λογοδοσία όλων των δικαιούχων**, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, και **αυξάνει την αποτελεσματικότητα των δράσεων**.

Αντικείμενο Ελέγχου

- Α) 14 έργα που υλοποίησαν ΜΚΟ υπό άμεση διαχείριση
- Β) 6 έργα που υλοποίησαν οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών υπό έμμεση διαχείριση, σχετικά με τα οποία επιλέχθηκαν 10 ΜΚΟ για να λάβουν διαδοχική επιχορήγηση
- Βασικό Ερώτημα Ελέγχου:
- Γίνεται με διαφανή τρόπο η διάθεση χρηματοδότησης της ΕΕ μέσω ΜΚΟ;
- Υποερωτήματα:
- i) Είναι αξιόπιστος ο χαρακτηρισμός οντοτήτων ως ΜΚΟ από την Επιτροπή;
- ii) Στον τομέα της εξωτερικής δράσης, είναι διαφανής η επιλογή των ΜΚΟ που υλοποιούν τις χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ δράσεις;
- iii) Συλλέγει και γνωστοποιεί η Επιτροπή τις πληροφορίες για τη χρηματοδότηση της ΕΕ προς ΜΚΟ με τον κατάλληλο τρόπο;

Ελεγχθέντα έργα υπό άμεση διαχείριση

	ΓΔ	Αριθ.	Στοιχεία αναφοράς της σύμβασης	Τίτλος της σύμβασης	Ανάδοχος	Ποσό (ευρώ)	Ημερομηνίες υλοποίησης
Λίβανος	ΓΔ Ευρωπαϊκής Πολιτικής Προστασίας και Επιχειρήσεων Ανθρωπιστικής Βοήθειας	1	ECHO/SYR/BUD/2016/91034	Παροχή χρηματικής βοήθειας για διάφορους σκοπούς, για την κάλυψη των αναγκών ευάλωτων σύριων προσφύγων στον Λίβανο	Διεθνής ΜΚΟ	31 050 000	1.6.2016-31.5.2017
		2	ECHO/SYR/BUD/2014/91020	Επείγουσα παρέμβαση για τα πλέον ευάλωτα άτομα που επλήγησαν από τη συριακή κρίση (φάση 4)	Διεθνής ΜΚΟ	5 500 000	1.7.2014-31.3.2015
		3	ECHO/SYR/BUD/2016/91024	Επείγουσα βοήθεια σχετικά με την προστασία προσφύγων και πληθυσμών της χώρας φιλοξενίας που πλήττονται από συγκρούσεις και εκτοπίσεις πληθυσμών στις περιφέρειες της Bekaa και του Βόρειου Λιβάνου	Διεθνής ΜΚΟ	1 500 000	1.4.2016-30.4.2017
	ΓΔ Γειτονίας και Διαπραγματεύσεων για τη Διεύρυνση	4	2015/364-146	Βελτίωση της παροχής πόσιμου νερού και της διαχείρισης αποβλήτων για τον ευάλωτο πληθυσμό που πλήττεται από την συριακή κρίση στον Νότιο Λίβανο	Διεθνής ΜΚΟ	2 110 823	17.9.2015-16.9.2017
		5	2013/282-595	Καθιέρωση συνολικής προσέγγισης για την υποστήριξη και την ενδυνάμωση μεταναστών στο σύνολο του μεταναστευτικού κύκλου, καθώς και των προσφύγων στον Λίβανο	Διεθνής ΜΚΟ	1 914 506	31.7.2013-30.7.2016
		6	2014/350-232	Ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας στον Λίβανο: κοινωνική προτεραιότητα	Τοπική ΜΚΟ	1 000 000	16.10.2014-15.5.2018
		7	2015/371-135	Ενδυνάμωση των ΟΚΠ του Λιβάνου ώστε να ακουστεί η φωνή τους για την χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμη ανάπτυξη στους τομείς της γεωργίας και του περιβάλλοντος στον Βόρειο Λίβανο	Διεθνής ΜΚΟ	470 949	1.2.2016-28.2.2018
Αιθιοπία	ΓΔ Ευρωπαϊκής Πολιτικής Προστασίας και Επιχειρήσεων Ανθρωπιστικής Βοήθειας	11	ECHO/-HF/EDF/2015/01001	Τέταρτος μηχανισμός αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στην Αιθιοπία	Διεθνής ΜΚΟ	14 000 000	1.1.2016-30.6.2017
		12	ECHO/-HF/EDF/2015/01025	Επείγουσα διανομή σπόρων με την αιθιοπική κυβέρνηση (SERGE – Seed Emergency Response with the Government of Ethiopia)	Διεθνής ΜΚΟ	5 000 000	26.5.2016-25.3.2017
		13	ECHO/-HF/EDF/2015/01017	Πολυτομεακή αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης για τις ευάλωτες κοινότητες πέντε περιοχών (woredas) της περιφέρειας Afar στην Αιθιοπία	Διεθνής ΜΚΟ	1 500 000	1.3.2016-31.8.2017
ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης		14	2014/343-843	Διατήρηση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημικών λειτουργιών, καθώς και βελτίωση της ευημερίας των ορεινών και πεδινών κοινοτήτων της οικοπεριοχής του Bale	Διεθνής ΜΚΟ	5 000 000	9.7.2014-8.4.2018
		15	2014/340-882	Βελτίωση των ικανοτήτων ανθεκτικότητας και αποκατάστασης των ευάλωτων κοινοτήτων της περιοχής Wag Himra, στην περιφέρεια Amhara της Αιθιοπίας	Διεθνής ΜΚΟ	2 000 000	17.4.2014-16.7.2017
		16	2016/376-321	Διαχείριση των ποιμενικών και αγροποιμενικών φυσικών πόρων και πρωτοβουλίες για την εξεύρεση άλλων μέσων διαβίωσης (PANRMLI – Pastoralist and Agro-pastoralist Natural Resources Management and Livelihood Initiatives)	Τοπική ΜΚΟ	197 865	1.7.2016-31.10.2018
		17	2014/341-464	Έργο βελτίωσης της αναπαραγωγικής υγείας των ποιμενικών κοινοτήτων στην περιφέρεια Afar	Τοπική ΜΚΟ	180 000	12.4.2014-11.4.2016

Ελεγχθέντα έργα υπό έμμεση διαχείριση

	ΓΔ	Αριθ.	Στοιχεία αναφοράς της σύμβασης	Τίτλος της σύμβασης	Ανάδοχος	Ποσό (ευρώ)	Ημερομηνίες υλοποίησης	ΜΚΟ δικαιούχος/δικαιούχοι διαδοχικής επιχορήγησης
Λίβανος	ΓΔ Ευρωπαϊκής Πολιτικής Προστασίας και Επιχειρήσεων Ανθρωπιστικής Βοήθειας	8	ECHO/SYR/BUD/2016/91010	Παροχή προστασίας και ανθρωπιστικής βοήθειας σε πρόσφυγες που ζουν στον Λίβανο	Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών	30 000 000	1.4.2016-31.3.2017	Μια διεθνής και μια τοπική ΜΚΟ
	ΓΔ Γεωτονίας και Διαπραγματεύσεων για τη Διεύρυνση	9	2015/367-663	Στήριξη των παιδιών σχολικής ηλικίας που επλήγησαν από τη συριακή κρίση για να αποκτήσουν πρόσβαση σε ευκαιρίες μάθησης, εξασφάλιση ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και μείωση της τρωτότητας των παιδιών, των γυναικών και του προσωπικού φροντίδας στον Λίβανο	Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών	37 920 556	1.9.2015-31.8.2017	Μια διεθνής και μια τοπική ΜΚΟ
		10	2015/371-621	Ενίσχυση της πρόσβασης σε υπηρεσίες σχετικές με μη μεταδοτικές ασθένειες, καθώς και με την ψυχική υγεία σε επίπεδο πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης για τις ευάλωτες κοινότητες των συριών προσφύγων, καθώς και για τις λιβανικές κοινότητες στον Λίβανο	Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών	2 308 000	1.1.2016-31.3.2017	Τοπική ΜΚΟ
Αιθιοπία	ΓΔ Ευρωπαϊκής Πολιτικής Προστασίας και Επιχειρήσεων Ανθρωπιστικής Βοήθειας	18	ECHO/-HF/BUD/2015/91054	Χρηματική ενίσχυση των προσφύγων από τη Σομαλία, την Ερυθραία, το Νότιο Σουδάν και το Σουδάν και βιομετρική ταυτοποίηση των προσφύγων	Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών	5 000 000	1.4.2015-31.3.2016	Διεθνής ΜΚΟ
	ΓΔ Διεθνούς Συνεργασίας και Ανάπτυξης	19	2015/358-720	Στήριξη για την επανένταξη των επαναπατριζομένων στην Αιθιοπία	Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών	5 000 000	1.1.2015-31.12.2018	Δύο τοπικές ΜΚΟ
		20	2014/346-779	Βελτίωση της ανθεκτικότητας των ποιμενικών κοινοτήτων, μέσω της παροχής καλύτερων υπηρεσιών υγείας των ζώων σε ποιμενικές περιοχές της Αιθιοπίας	Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών	9 277 294	26.7.2014-25.11.2018	Δύο διεθνείς ΜΚΟ

Ευρήματα Ελέγχου

Αξιολόγηση των επιμέρους έργων – Επισκόπηση

Αριθ. έργου	Διαδικασία επιλογής από την Επιτροπή των έργων που θα υλοποιήσουν ΜΚΟ		Διαδικασία επιλογής των ΜΚΟ από τρίτους		Πληροφορίες για τη χρηματοδότηση της ΕΕ		Χρήση των πληροφοριών			Δημοσιότητα		
	Διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής	Αξιολόγηση της ικανότητας των εταιρών των ΜΚΟ	Διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής	Αξιολόγηση της ικανότητας των ΜΚΟ-εταιρών	Τα συστήματα της Επιτροπής δείχνουν την κατανομή των καθκόντων στις δραστηριότητες των ΜΚΟ	Τα συστήματα της Επιτροπής δείχνουν τη χρηματοδότηση που έλαβε κάθε ΜΚΟ	Οι πληροφορίες επιτρέπουν την αξιολόγηση του εύλογου χαρακτήρα των δαπανών	Οι πληροφορίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον εντοπισμό και την αποκατάσταση των προβλημάτων υλοποίησης	Οι πληροφορίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον συντονισμό	Στο σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας	Στον ιστότοπο της ΠΔΔΒ	Σε άλλες διαδικτυακές πύλες/ Σε έγγραφα των εντεταλμένων οντοτήτων
1	Εν μέρει	Ναι	ά.α.	ά.α.	Εν μέρει	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Ναι	Εν μέρει	Εν μέρει	Ναι
2	Εν μέρει	Όχι	ά.α.	ά.α.	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Εν μέρει	Εν μέρει
3	Εν μέρει	Ναι	ά.α.	ά.α.	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι
4	Ναι	Ναι	ά.α.	ά.α.	Εν μέρει	Εν μέρει	Ναι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Εν μέρει	Εν μέρει
5	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Ναι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Εν μέρει	Όχι
6	Ναι	Ναι	ά.α.	ά.α.	Ναι	Όχι	Ναι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Εν μέρει	Εν μέρει
7	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Εν μέρει	Εν μέρει
8	ά.α.	ά.α.	Ναι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	ά.α.	ά.α.	Εν μέρει
9	ά.α.	ά.α.	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	ά.α.	ά.α.	Όχι
10	ά.α.	ά.α.	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Εν μέρει	Όχι	Ναι	Εν μέρει	ά.α.	ά.α.	Ναι
11	Εν μέρει	Ναι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Ναι
12	Εν μέρει	Ναι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Εν μέρει	Εν μέρει	Ναι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Εν μέρει
13	Εν μέρει	Ναι	ά.α.	ά.α.	Όχι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Ναι
14	Ναι	Ναι	ά.α.	ά.α.	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Εν μέρει	Εν μέρει
15	Ναι	Ναι	ά.α.	ά.α.	Εν μέρει	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Εν μέρει	Εν μέρει
16	Ναι	Εν μέρει	ά.α.	ά.α.	Ναι	Όχι	Ναι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Εν μέρει	Εν μέρει
17	Ναι	Εν μέρει	ά.α.	ά.α.	Ναι	Όχι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Εν μέρει	Εν μέρει	Εν μέρει
18	ά.α.	ά.α.	Όχι	Ναι	Εν μέρει	Όχι	Όχι	Ναι	Εν μέρει	ά.α.	ά.α.	Όχι
19	ά.α.	ά.α.	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Όχι	Όχι	Ναι	Εν μέρει	ά.α.	ά.α.	Εν μέρει
20	ά.α.	ά.α.	Όχι	Ναι	Ναι	Εν μέρει	Όχι	Ναι	Εν μέρει	ά.α.	ά.α.	Όχι

Μητρώα ΜΚΟ της ΕΕ

- **Ο τρόπος χαρακτηρισμού οντοτήτων ως ΜΚΟ στα συστήματα της Επιτροπής δεν είναι αξιόπιστος.**
- Στις περισσότερες περιπτώσεις, η επιλεξιμότητα της χρηματοδότησης της ΕΕ δεν εξαρτάται από το καθεστώς της ΜΚΟ - εφαρμόζονται οι γενικές διαδικασίες καθώς η Επιτροπή δεν διαθέτει στρατηγική ειδικά για τις ΜΚΟ, και οι υπηρεσίες της δεν έχουν καταλήξει σε κοινά κριτήρια σχετικά με την έννοια της «ΜΚΟ».
- Κατά την καταχώριση στο λογιστικό σύστημα, **η Επιτροπή διενεργεί περιορισμένους ελέγχους στις υπεύθυνες δηλώσεις των οντοτήτων** στις οποίες χαρακτηρίζονται ως ΜΚΟ.
- Όλοι οι αιτούντες χρηματοδότηση από την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ΜΚΟ, πρέπει να εγγραφούν σε σχετικό ηλεκτρονικό σύστημα της ΕΕ, προκειμένου να μπορούν να υποβάλουν αίτηση χρηματοδότησης στους διάφορους τομείς πολιτικής. Εντούτοις, **οι ελεγχθείσες γενικές διευθύνσεις τις οποίες δεν διαθέτουν ακόμη κοινό σύστημα εγγραφής των αιτούντων**, επομένως οι ΜΚΟ πρέπει να εγγράφονται χωριστά στο σύστημα κάθε γενικής διεύθυνσης με την οποία έχουν επαφές.

- **Τα στοιχεία εγγραφής τα δηλώνει ο ίδιος ο εγγραφόμενος** και κατά την εγγραφή δηλώνεται η φύση του φορέα ως ΜΚΟ. Η Επιτροπή επαληθεύει τις πληροφορίες που δήλωσε ο αιτών και κάνει την αντίστοιχη ταξινόμηση. Πέραν αυτού, οι εν λόγω υπηρεσίες δεν προβαίνουν σε πρόσθετες εξακριβώσεις όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της οργάνωσης ως ΜΚΟ.
- **Όταν ο εν λόγω φορέας αιτείται χρηματοδότηση** ελέγχεται απλώς εάν κατά την αρχική ταξινόμηση χαρακτηρίστηκε ως ΜΚΟ. **Δεν γίνεται περαιτέρω έλεγχος.**
- Το γεγονός ότι δεν γίνεται επαλήθευση του καθεστώτος της ΜΚΟ καθιστά αναξιόπιστες τις πληροφορίες της Επιτροπής σχετικά με τη χρηματοδότηση των ΜΚΟ, π.χ. συχνά οι δικαιούχοι που χαρακτηρίζονται ως ΜΚΟ είναι ως επί το πλείστον ερευνητικά ιδρύματα και πανεπιστήμια!!!!
- Η Επιτροπή δεν προσδιορίζει συστηματικά όλες τις ΜΚΟ ως τέτοιες σε όλα τα συστήματα πληροφοριών της - π.χ. σε δύο από τα ελεγχθέντα έργα δύο συμμετέχουσες ΜΚΟ, μολονότι είχαν δηλωθεί ως μη κυβερνητικές οργανώσεις σε ένα σύστημα, δεν είχαν καταχωριστεί ως ΜΚΟ σε ένα άλλο.

Διαδικασία Επιλογής Έργων

- Διαδικασία επιλογής από Ευρ. Επιτροπή
-
- **Γενικά είναι διαφανής:** συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του δημοσιονομικού κανονισμού και τις στρατηγικές της Επιτροπής, και χρησιμοποιεί συνολικά, σαφή κριτήρια επιλογής τα οποία είχαν γνωστοποιηθεί σε όλους τους ενδιαφερομένους και διασφάλιζαν την ίση μεταχείριση των αιτούντων.
- Διαπιστωθείσα αδυναμία: Όταν τίθεται ως κριτήριο η προηγούμενη εμπειρία σε έργα, η **Ευρ. Επιτροπή δεν επαληθεύει πάντοτε την ορθότητα των σχετικών δηλώσεων** καθώς τα συστήματά της δεν διατηρούν όλες τις σχετικές πληροφορίες για τη χρηματοδότηση που εισέπραξαν οι ΜΚΟ και για τις δραστηριότητες που υλοποίησαν και έτσι οι πληροφορίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό της επιλογής σε μάλλον περιορισμένο βαθμό, π.χ. σε δυο ελεγχθείσες περιπτώσεις έγιναν δεκτές (ως αληθείς) εσφαλμένες δηλώσεις σχετικά με την προηγούμενη εμπειρία.

- Διαδικασία επιλογής από τρίτους
- Συνήθως ο τρίτος φορέας είναι τα Ηνωμένα Έθνη, ή φορείς υπό την εποπτεία τους. **Οι διαδικασίες επιλογής των ΜΚΟ από αυτούς δεν ήταν πάντοτε διαφανείς.**
- Στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης, τα Η.Ε. ή ένας φορέας τους που υποβάλλει αίτηση για χρηματοδότηση από την ΕΕ πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει ικανότητα χρηματοοικονομικής διαχείρισης και προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ αντίστοιχη με εκείνη της Επιτροπής. Εφόσον πληροί αυτή την προϋπόθεση, μπορεί να επιλέγει τους εταίρους υλοποίησης (στους οποίους χορηγούνται διαδοχικές επιχορηγήσεις) σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανόνες και τις εσωτερικές διαδικασίες του.
- Στο ήμισυ των υπό έμμεση διαχείριση ελεγχμένων έργων διαπιστώθηκε έλλειψη διαφάνειας στις διαδικασίες των οργανισμών των Ηνωμένων Εθνών για την επιλογή των ΜΚΟ, αν και οι οργανισμοί είχαν αξιολογηθεί θετικά από την Επιτροπή. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών είχαν προβεί σε απευθείας ανάθεση διαδοχικών επιχορηγήσεων σε ΜΚΟ, χωρίς να τηρήσουν τις δικές τους εσωτερικές διαδικασίες.

- Ως προς τη διάθεση κονδυλίων προς τρίτους με τη μορφή διαδοχικών επιχορηγήσεων, προβλέπονται όρια ως προς το μέγιστο ποσό που μπορεί να καταβληθεί σε τρίτον (π.χ. 60.000 ευρώ) που μπορούν να ξεπεραστούν υπό προϋποθέσεις (π.χ. εάν το αντικείμενο της δράσης είναι ακριβώς η οικονομική ενίσχυση των τρίτων).
- Οι περισσότερες ελεγχθείσες υπηρεσίες της Επιτροπής εφαρμόζουν με κοινό τρόπο τους σχετικούς κανόνες του δημοσιονομικού κανονισμού και τις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες της ΓΔ Προϋπολογισμού.
- Όμως η ΓΔ Ευρωπαϊκής Πολιτικής Προστασίας και Επιχειρήσεων Ανθρωπιστικής Βοήθειας τους ερμηνεύει διαφορετικά, επικαλούμενη την ανάγκη η δράση της να αντικατοπτρίζει τις ειδικές ανάγκες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ανθρωπιστικής βοήθειας,. Έτσι θεωρεί ότι όλες οι δράσεις που ανατίθενται σε εταίρους υλοποίησης έχουν ως κύριο στόχο την οικονομική ενίσχυση τρίτων. Αυτό στην πράξη συνεπάγεται ότι δεν τηρεί το ανώτατο όριο των 60 000 ευρώ, επειδή θεωρεί ότι όλες οι διαδοχικές επιχορηγήσεις εμπίπτουν στην προαναφερθείσα εξαίρεση, και καθιστά δυνατή τη χορήγηση διαδοχικών επιχορηγήσεων χωρίς περιορισμό στο συμβατικό ποσό ή στον αριθμό των επιπλέον βαθμίδων υλοποίησης.
- Αποτέλεσμα είναι να μειώνεται η διαφάνεια των διαδοχικών επιχορηγήσεων.

Έλεγχος Διαχείρισης πόρων από ΜΚΟ

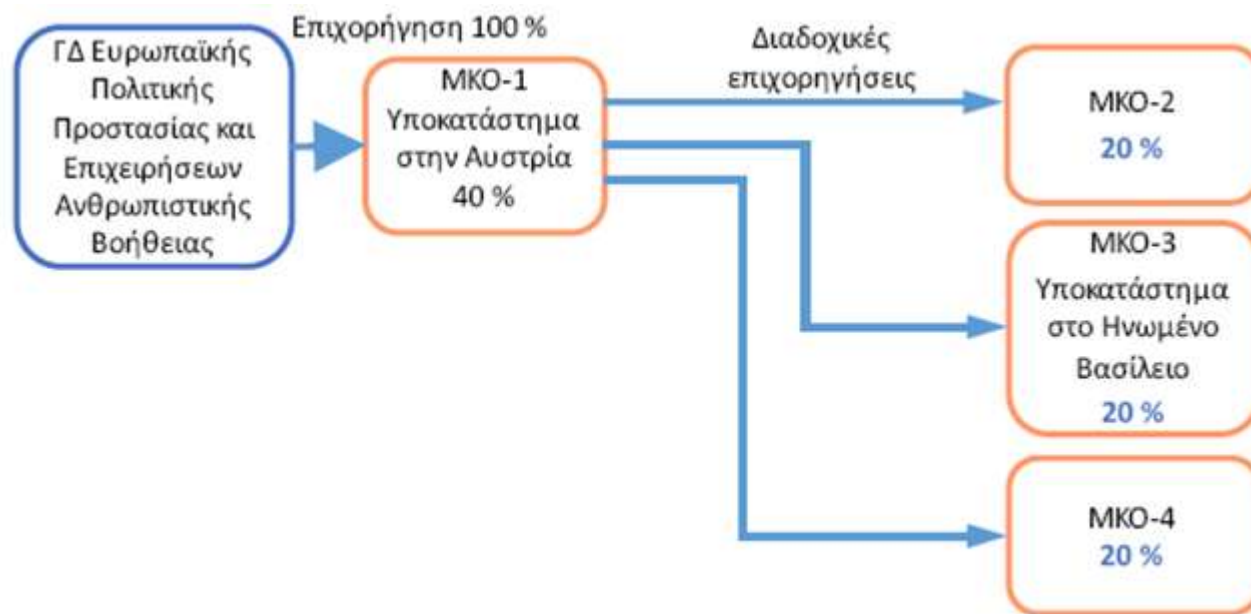
- Η Επιτροπή **δεν συλλέγει ούτε επαληθεύει πάντοτε με τον κατάλληλο τρόπο τις πληροφορίες σχετικά με τα κονδύλια της ΕΕ που διατίθενται μέσω ΜΚΟ**. Στα συστήματα της Επιτροπής δεν καταχωρίζονται πάντοτε πληροφορίες σχετικά με τη χρηματοδότηση που εισέπραξαν όλοι οι δικαιούχοι μιας σύμβασης
- Οι υπηρεσίες της Επιτροπής **διαχειρίζονταν τις επιχορηγήσεις μέσω διαφορετικών συστημάτων**, τα οποία περιείχαν διαφορετικό περιεχόμενο και όγκο πληροφοριών σχετικά με τη χρηματοδότηση που παρασχέθηκε στους δικαιούχους - π.χ. Σε άλλα συστήματα υπάρχουν πληροφορίες για τη χρηματοδότηση που εισέπραξε κάθε οργανισμός-δικαιούχος, ενώ σε άλλα δεν τηρούνται δεδομένα διαδοχικών πληρωμών, και σε άλλα η ανάλυση γίνεται ανά κατηγορία δαπανών και όχι ανά δικαιούχο.
- Κατά συνέπεια, **οι πληροφορίες που συλλέγονται στα διαφορετικά συστήματα της Επιτροπής δεν είναι ομοιόμορφες** και δεν επιτρέπουν πάντοτε την καταχώριση της χρηματοδότησης που εισέπραξαν όλοι οι δικαιούχοι των συμβάσεων.

- **Η Επιτροπή δεν διαθέτει ολοκληρωμένες πληροφορίες για όλες τις ΜΚΟ που λαμβάνουν στήριξη.**
- Σε αρκετά ελεγμένα έργα, τόσο υπό άμεση όσο και υπό έμμεση διαχείριση, **η Επιτροπή διέθετε εσφαλμένες πληροφορίες** για τους διαφορετικούς φορείς υλοποίησης της χρηματοδοτούμενης δράσης. Αυτό ίσχυε κυρίως για τα δίκτυα διεθνών ΜΚΟ, σχετικά με τα οποία τα συστήματα της Επιτροπής περιλάμβαναν πληροφορίες για τη δομή των οντοτήτων που είχαν αναλάβει την υλοποίηση, οι οποίες δεν αντικατόπτριζαν την πραγματική οργάνωσή τους.
- Στις **περιπτώσεις τεσσάρων ελεγμένων έργων στο πλαίσιο της άμεσης διαχείρισης** οι ΜΚΟ που είχαν υπογράψει τις συμφωνίες επιχορήγησης είχαν αναθέσει την υλοποίηση των έργων σε άλλες οντότητες του ίδιου δικτύου, μέσω διαδοχικών επιχορηγήσεων, χωρίς οι πληροφορίες αυτές να έχουν καταχωριστεί στα συστήματα της Επιτροπής (**υπεργολαβία χωρίς ενημέρωση**).
- Στις **περισσότερες περιπτώσεις ελεγμένων έργων στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης**, οι πληροφορίες που έλαβε η Επιτροπή από τους οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών (παρά το ότι η Επιτροπή ζήτησε κατ'επανάληψη στοιχεία, τα οποία είτε διαβιβάστηκαν μετά τη λήξη των έργων, είτε δεν ήταν πλήρη) **δεν επέτρεψαν να διαπιστωθεί το ύψος της ληφθείσας χρηματοδότησης ή ποιες δραστηριότητες υλοποίησε κάθε ΜΚΟ που ήταν δικαιούχος διαδοχικής επιχορήγησης.**

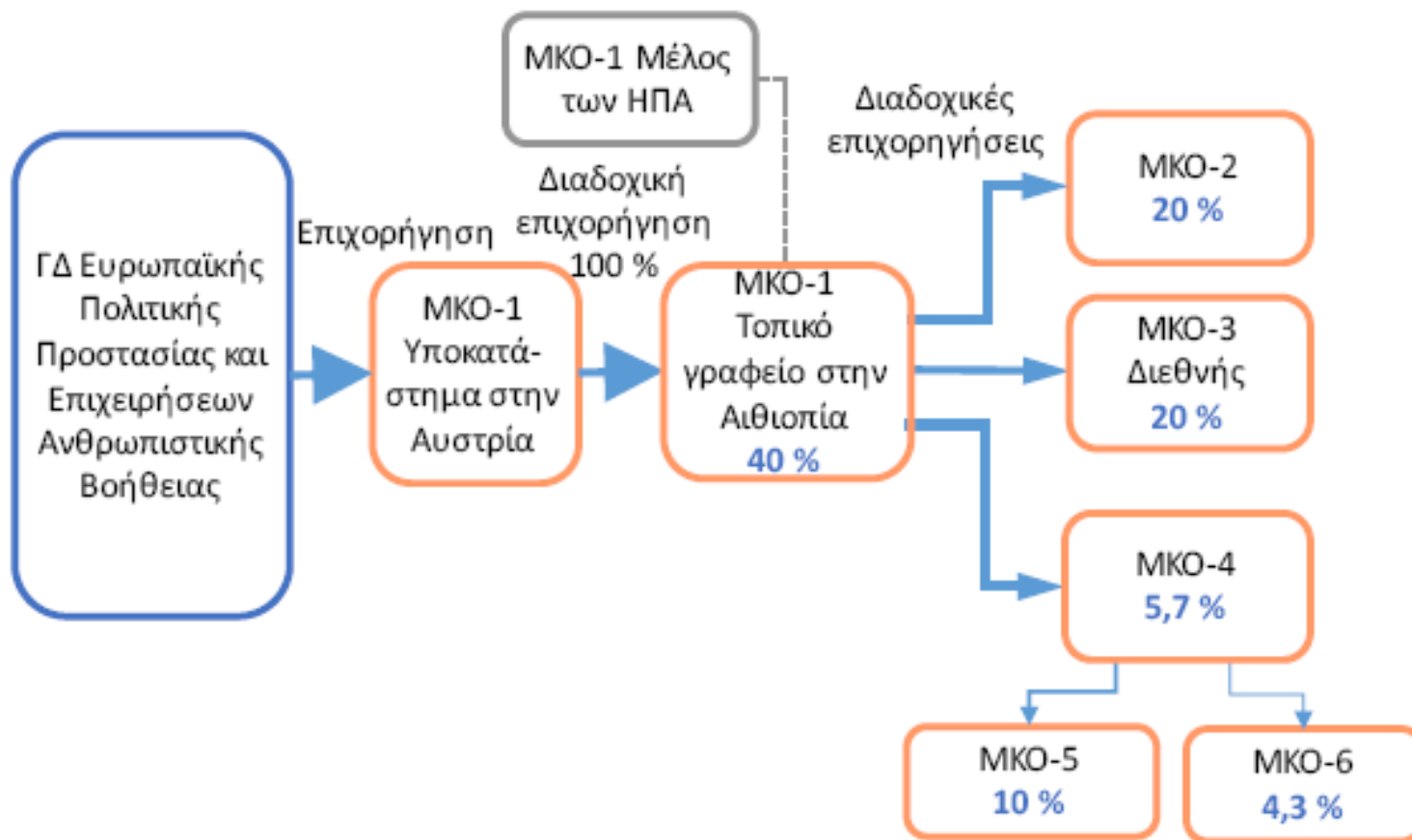
- Παράδειγμα έργου που υλοποιείται από δίκτυο διεθνών ΜΚΟ – θεωρία και πράξη (πηγή ΕΕΣ-Ειδική Έκθεση 35/2018):
Πληροφορίες που απαιτούνται από το σύστημα δημοσιονομικής διαφάνειας



Πληροφορίες στο σύστημα της ΓΔ Ευρωπαϊκής Πολιτικής Προστασίας και Επιχειρήσεων Ανθρωπιστικής Βοήθειας



- Πραγματική δομή υλοποίησης



- Το αποτέλεσμα αυτών είναι, στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης, η έλλειψη διαθέσιμων πληροφοριών να δυσχεραίνει τη διενέργεια ελέγχων σχετικά με τις δηλωθείσες δαπάνες.
- Π.χ. Οι συμβάσεις περιλαμβάνουν, κατά γενικό κανόνα, ένα ποσοστό στον συνολικό προϋπολογισμό τους για την κάλυψη των γενικών εξόδων, με ανώτατο όριο το 7 %. Στη συντριπτική πλειοψηφία των ελεγμένων έργων **είχαν δηλωθεί γενικά έξοδα για τις διάφορες βαθμίδες υλοποίησης**, πρώτον για την εντεταλμένη οντότητα (φορέας των ΗΕ) και δεύτερον για τις ΜΚΟ που έλαβαν διαδοχική επιχορήγηση.
- **Δηλ. στις συμβάσεις** διαδοχικής επιχορήγησης ο προϋπολογισμός περιλάμβανε κατ' αποκοπή ποσοστό 7 % για γενικά έξοδα. Τα εν λόγω γενικά έξοδα συμπεριλήφθηκαν στη συνέχεια στο συνολικό ποσό των άμεσων δαπανών που δήλωσε ο οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών στην Επιτροπή και χρησιμοποιήθηκαν ως βάση για τον υπολογισμό των γενικών εξόδων, ύψους 7 %, των οποίων την πληρωμή ζήτησε από την Επιτροπή. Αυτό είχε ως **αποτέλεσμα τη δήλωση γενικών εξόδων καθ' υπέρβαση των πραγματικών σχετικά με τις δαπάνες των δράσεων που υλοποίησαν οι ΜΚΟ.**

Δημοσιότητα πληροφοριών

- Οι πληροφορίες σχετικά με τα κονδύλια της ΕΕ που διατίθενται μέσω ΜΚΟ δημοσιεύονται σε αρκετά συστήματα, ωστόσο οι πληροφορίες που γνωστοποιούνται είναι περιορισμένες.
-
- Δράσεις στο πλαίσιο άμεσης διαχείρισης
- Η Επιτροπή δημοσιεύει τα ακόλουθα στοιχεία στο Σύστημα Δημοσιονομικής Διαφάνειας:
 - 1) Δικαιούχος(-οι) που εισέπραξε(-αν) τη χρηματοδότηση
 - 2) Σκοπός της δαπάνης
 - 3) Τόπος εγκατάστασης του (των) δικαιούχου(-ων)
 - 4) Ποσά και είδη δαπανών (μόνο αναλήψεις υποχρεώσεων)
 - 5) Υπηρεσία αρμόδια για τη χορήγηση της χρηματοδότησης
 - 6) Τμήμα του προϋπολογισμού της ΕΕ από όπου προέρχεται η χρηματοδότηση
 - 7) Έτος κατά το οποίο το ποσό καταχωρίστηκε στους λογαριασμούς της Επιτροπής.

- Όμως οι πληροφορίες είναι ατελείς επειδή:
- 1) δεν γνωστοποιούνται πληροφορίες σχετικά με τις πραγματικές πληρωμές,
- 2) η κατηγορία δικαιούχων «ΜΚΟ» δημιουργήθηκε μόλις το 2016 και δεν χρησιμοποιείται συστηματικά, λόγω έλλειψης κριτηρίων για τον προσδιορισμό των ΜΚΟ, και
- 3) δεν αναφέρονται οι οντότητες που λαμβάνουν χρηματοδότηση μέσω διαδοχικής επιχορήγησης

- Οι πληροφορίες για ανθρωπιστική και αναπτυξιακή βοήθεια γνωστοποιούνται, γενικώς, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα σχετικά με τη διαφάνεια

- Δράσεις στο πλαίσιο έμμεσης διαχείρισης

- **Οι πληροφορίες που δημοσίευαν οι οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τις συμβάσεις με ΜΚΟ ήταν ανεπαρκείς**

- Στην συντριπτική πλειοψηφία των ελεγμένων έργων, οι οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών είτε δεν είχαν δημοσιεύσει, είτε είχαν δημοσιεύσει μόνον εν μέρει, τις απαιτούμενες πληροφορίες σχετικά με τις επιχορηγήσεις που είχαν λάβει οι ΜΚΟ με πόρους της ΕΕ.
- Επιπλέον, η Επιτροπή δεν εξακρίβωσε κατά πόσον οι οργανισμοί των Ηνωμένων Εθνών είχαν εκπληρώσει αυτή την υποχρέωσή τους.

Συστάσεις

- Οι συστάσεις προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι:
- Α) να **βελτιώσει την αξιοπιστία των πληροφοριών** σχετικά με τις ΜΚΟ, οι οποίες καταχωρίζονται στο λογιστικό σύστημά της (**μη αποδεκτή** από την Ευρ. Επιτροπή λόγω έλλειψης ορισμού των ΜΚΟ που επιβάλλει ευελιξία)
- Β) να **ελέγξει την εφαρμογή των κανόνων και των διαδικασιών** που αφορούν τη χορήγηση διαδοχικών επιχορηγήσεων σε ΜΚΟ (**δεκτή** από την Ευρ. Επιτροπή)
- Γ) να **βελτιώσει τις πληροφορίες που συλλέγονται** σχετικά με τα κονδύλια της ΕΕ που διατίθενται μέσω ΜΚΟ (**δεκτή** από την Ευρ. Επιτροπή)
- Δ) να **υιοθετήσει μια ενιαία προσέγγιση όσον αφορά τη δημοσιοποίηση λεπτομερών στοιχείων** σχετικά με τα κονδύλια που χορηγούνται σε ΜΚΟ και να **επαληθεύει τη δημοσιοποίηση, από τους οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών, ακριβών και πλήρων στοιχείων** σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτονται με ΜΚΟ οι οποίες χρησιμοποιούν κονδύλια της ΕΕ (**δεκτή** από την Ευρ. Επιτροπή)

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!!!